



Gulxan JUMAYEVA,
TDPU Xorijiy tillar fakulteti, Nemis tili va adabiyoti kafedrasida o'qituvchisi
E-mail - g.jumayeva84@gmail.com

TDPU dotsenti Z.Xudoyberdiyeva taqrizi asosida

THE IMPORTANCE OF DIGITAL EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF TEACHING A FOREIGN LANGUAGE

Annotation

The process of teaching a foreign language has become an integral part of the education system today. Along with globalization and the rapid development of information technologies, learning foreign languages has become one of the necessary skills not only in personal, but also in professional life. From this point of view, digital educational technologies play an important role in the process of foreign language teaching. This article provides information about the role, advantages and opportunities of digital educational technologies in the process of foreign language teaching.

Key words: Digital educational platforms, digital technologies, education, motivation, Internet, information technologies, foreign language.

ЗНАЧЕНИЕ ЦИФРОВЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ

Аннотация

Процесс обучения иностранному языку сегодня стал неотъемлемой частью системы образования. Наряду с глобализацией и быстрым развитием информационных технологий изучение иностранных языков стало одним из необходимых навыков не только в личной, но и профессиональной жизни. С этой точки зрения цифровые образовательные технологии играют важную роль в процессе обучения иностранному языку. В данной статье представлена информация о роли, преимуществах и возможностях цифровых образовательных технологий в процессе обучения иностранному языку.

Ключевые слова: Цифровые образовательные платформы, цифровые технологии, образование, мотивация, Интернет, информационные технологии, иностранный язык.

CHET TILINI O'QITISH JARAYONIDA RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARINING MUHIMLIGI

Annotatsiya

Chet til o'qitish jarayoni bugungi kunda ta'lim tizimining ajralmas qismiga aylangan. Globalizatsiya va axborot texnologiyalarining tez rivojlanishi bilan birga, chet tillarini o'rganish nafaqat shaxsiy, balki professional hayotda ham zaruriy ko'nikmalardan biriga aylandi. Shu nuqtai nazardan, raqamli ta'lim texnologiyalari chet til o'qitish jarayonida o'zining muhim rolini o'ynaydi. Ushbu maqolada raqamli ta'lim texnologiyalarining chet til o'qitish jarayonidagi o'rni, afzalliklari va imkoniyatlari haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: Raqamli ta'lim platformalari, raqamli texnologiyalar, ta'lim, motivatsiya, internet, axborot texnologiyalari, chet tili.

Kirish. Raqamli ta'lim texnologiyalari, asosan, internet, kompyuterlar, mobil qurilmalar va boshqa raqamli vositalar orqali ta'lim berish va o'rganish jarayonlarini osonlashtiradi. Chet til o'qitishda raqamli texnologiyalardan foydalanish, o'quvchilarga interaktiv va qiziqarli muhit yaratishga yordam beradi. Bu esa, o'z navbatida, o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va o'rganish jarayonini samarali qiladi. Chet til o'qitish jarayonida raqamli ta'lim texnologiyalarining asosiy afzalliklaridan biri, bu o'quvchilarga o'z-o'zini o'rganish imkoniyatini berishidir. O'quvchilar internet orqali turli xil resurslarga, masalan, onlayn darslar, video darslar, interaktiv o'yinlar va boshqa ko'plab materiallarga kirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa, o'z navbatida, o'quvchilarning mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. O'quvchilar o'z vaqtlarida va o'zlariga qulay bo'lgan sharoitda darslarni o'rganishlari mumkin. Shuningdek, raqamli ta'lim texnologiyalari o'qituvchilarga ham ko'plab imkoniyatlar yaratadi. O'qituvchilar turli xil raqamli vositalardan foydalanib, darslarni yanada qiziqarli va samarali o'tkazishlari mumkin. Misol uchun, o'qituvchilar interaktiv taqdimotlar, video materiallar va boshqa ko'plab raqamli resurslar orqali o'quvchilarni jalb qilishlari mumkin. Bu esa, o'z navbatida, o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularning faolligini ta'minlaydi. Raqamli ta'lim texnologiyalarining yana bir muhim jihati, bu o'quvchilarning til ko'nikmalarini rivojlantirishda yordam berishidir. O'quvchilar onlayn platformalarda o'zaro muloqot qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa, ularning tilni amaliy ravishda qo'llashlariga, yangi so'zlarni o'rganishlariga va til ko'nikmalarini

mustahkamlashlariga yordam beradi. O'quvchilar, shuningdek, turli xil til o'rganish dasturlari va ilovalardan foydalanib, o'z qobiliyatlarini yanada oshirishlari mumkin.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Chet til o'qitishda raqamli ta'lim texnologiyalarining muhimligi shundaki, ular o'quvchilarga global miqyosda o'rganish imkoniyatini beradi. O'quvchilar butun dunyo bo'ylab o'qituvchilar va boshqa o'quvchilar bilan muloqot qilishlari mumkin. Bu esa, ularning madaniyati, urf-odatlarini va boshqa tillarni o'rganishlariga yordam beradi. O'quvchilar turli xil onlayn kurslar va platformalarda o'z bilim va ko'nikmalarini oshirishlari mumkin, bu esa ularning chet tiliga bo'lgan qiziqishini yanada oshiradi. Bundan tashqari, raqamli ta'lim texnologiyalari, o'qituvchilarga o'quvchilarning yutuqlarini kuzatish va baholashda yordam beradi. O'qituvchilar turli xil raqamli vositalar orqali o'quvchilarning o'rganish jarayonini nazorat qilishlari, ularning qiyinchiliklariga e'tibor berishlari va zarur bo'lganda yordam ko'rsatishlari mumkin. Bu esa, o'z navbatida, o'quvchilarning muvaffaqiyatini oshiradi va ta'lim jarayonini samarali qiladi[1].

Chet til o'qitish jarayonida raqamli ta'lim texnologiyalarining yana bir muhim jihati, bu o'quvchilarning ijodkorligini rivojlantirishdir. O'quvchilar raqamli vositalardan foydalanib, o'z fikrlarini ifodalash, yangi g'oyalar yaratish va o'z bilimlarini amaliyotda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa, ularning ijodiy qobiliyatlarini oshirishga yordam beradi va kelajakda muvaffaqiyatli mutaxassis bo'lishlariga ko'maklashadi. Shuningdek, raqamli ta'lim texnologiyalarining chet til o'qitish jarayonidagi o'rni, o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini

rivojlantirishda ham muhimdir. O'quvchilar onlayn platformalarda o'zaro muloqot qilish orqali, ijtimoiy mas'uliyat, hamkorlik va jamoa ishiga oid ko'nikmalarni o'rganadilar. Bu esa, ularning kelajakdagi ijtimoiy hayotida muvaffaqiyatli bo'lishlariga yordam beradi[2].

Tadqiqot metodologiyasi. Chet tili bugungi kunda global kommunikatsiya, biznes, ilm-fan va madaniyat sohalarida eng ko'p ishlatiladigan til hisoblanadi. Shu sababli, chet tilini o'qitish jarayoni nafaqat o'quvchilar uchun, balki ta'lim tizimlari uchun ham muhim ahamiyatga ega. O'qitish jarayonida xalqaro tajribalarni inobatga olish, ta'lim sifatini oshirish va o'quvchilarning ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi [3].

Chet tilini o'qitishda xalqaro tajribalar, turli mamlakatlarda amalga oshirilgan ta'lim metodologiyalari, o'qitish usullari va ta'lim resurslaridan iborat. Har bir mamlakat o'z madaniyati, ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlari va ta'lim tizimlariga asoslanib, chet tilini o'qitishning o'ziga xos usullarini ishlab chiqadi. Xalqaro tajribalar, o'qituvchilarga yangi g'oyalar, metodlar va texnologiyalarni o'rganishga yordam beradi. Xalqaro tajribalar asosida chet tilini o'qitishda turli metodlardan foydalanish mumkin. Masalan, kommunikativ metod, interaktiv o'qitish, loyiha asosidagi o'qitish va boshqa ko'plab usullar[4].

Kommunikativ metod, o'quvchilarning tilni amaliy ravishda qo'llashlariga imkon beradi. Bu metodda o'quvchilar o'zaro muloqot qilib, til ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Interaktiv o'qitish esa, o'quvchilarni dars jarayonida faol ishtirok etishga undaydi. Bu metodda turli xil o'yinlar, vazifalar va guruh ishlari orqali o'quvchilarning qiziqishini oshirish mumkin. Loyiha asosidagi o'qitish, o'quvchilarga real hayotdagi muammolarni hal qilishga yordam beradi. O'quvchilar loyihalar orqali chet tilida fikr yuritishni, muammolarni hal qilishni va jamoa bilan ishlashni o'rganadilar. Bu metod, o'quvchilarning ijodkorlik va kritik fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda ham muhimdir. Yana bir muhim jihat, chet tilini o'qitishda raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanishdir [5].

Xalqaro tajribalar ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalar o'qitish jarayonini yanada samarali qiladi. Onlayn platformalar, mobil ilovalar va turli xil raqamli resurslar yordamida o'quvchilar o'z vaqtlarida va qulay sharoitda darslarni o'rganishlari mumkin. Misol uchun, Duolingo, Babbel kabi ilovalar orqali o'quvchilar chet tilini o'rganish jarayonini qiziqarli va interaktiv tarzda amalga oshiradilar.

Shuningdek, o'qituvchilar raqamli vositalar yordamida darslarni yanada qiziqarli va samarali o'tkazishlari mumkin. Interaktiv taqdimotlar, video materiallar va onlayn o'yinlar orqali o'quvchilarni dars jarayoniga jalb qilish mumkin. Bu esa o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va ularning faolligini ta'minlaydi. Chet tilini o'qitishda xalqaro tajribalar, madaniy almashuvni ham o'z ichiga oladi. O'quvchilar boshqa mamlakatlarning madaniyati, urf-odatlar va an'analari bilan tanishish orqali, tilni o'rganishda yanada qiziqish va motivatsiya hosil qiladilar. Madaniy almashuv, o'quvchilarning tilga bo'lgan qiziqishini oshirish bilan birga, ularning ijtimoiy ko'nikmalarini ham rivojlantiradi. O'quvchilar turli madaniyatlar bilan tanishish orqali, o'zaro hurmat va tushunishni o'rganadilar. Xalqaro tajribalar, o'qituvchilarni tayyorlashda ham muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilar uchun xalqaro seminarlar, treninglar va kurslar tashkil etish, ularning bilim va ko'nikmalarini oshirishda yordam beradi[6].

Tahlil va natijalar. Raqamli texnologiyalar zamonaviy ta'lim jarayonida muhim rol o'ynaydi. Ular o'quvchilarga ta'lim olish jarayonini yanada qulay va samarali qilish imkonini beradi. Bugungi kunda raqamli texnologiyalar yordamida o'quvchilar o'z

bilimlarini kengaytirish, yangi ko'nikmalarni egallash va ta'lim olish jarayonini qiziqarli qilish imkoniyatiga ega. Raqamli texnologiyalar ta'limga kirish imkoniyatini sezilarli darajada oshiradi. Internet orqali o'quvchilar istalgan vaqtda va istalgan joyda ta'lim materiallariga kirish imkoniyatiga ega. Bu, ayniqsa, qishloq joylarda yashovchi o'quvchilar uchun muhimdir. Ular shahar markazlarida mavjud bo'lgan ta'lim resurslariga ega bo'lmasligi mumkin, ammo raqamli texnologiyalar yordamida onlayn kurslar, video darslar va elektron kitoblarga erishish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu, o'z navbatida, ta'lim olish jarayonini yanada demokratlashtiradi. Raqamli texnologiyalar o'quvchilarga o'z-o'zini o'rganish imkoniyatini taqdim etadi. O'quvchilar internet orqali turli xil resurslardan foydalanib, o'z qiziqishlariga mos ravishda bilim olishlari mumkin. Bu, ularning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi va o'z bilimlarini kengaytirishga yordam beradi. O'z-o'zini o'rganish jarayoni, shuningdek, o'quvchilarga o'z vaqtlarini boshqarish va o'z maqsadlariga erishish uchun kerakli ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini interaktiv va qiziqarli qilishda muhim ahamiyatga ega. O'quvchilar multimedia materiallari, o'yinlar va simulyatsiyalar orqali ta'lim olishlari mumkin. Bu usullar o'quvchilarning e'tiborini jalb qiladi va ularning o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Interaktiv ta'lim metodlari yordamida o'quvchilar o'z bilimlarini amaliyotda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladilar, bu esa o'rganish jarayonini yanada samarali qiladi. Raqamli texnologiyalar o'quvchilar o'rtasida hamkorlikni va muloqotni rivojlantiradi. Onlayn platformalar va ijtimoiy tarmoqlar orqali o'quvchilar bir-birlari bilan fikr almashish, tajriba va bilimlarini baham ko'rish imkoniyatiga ega. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Hamkorlikda ishlash, muammolarni birgalikda hal qilish va jamoaviy loyihalarda ishtirok etish o'quvchilarga muhim hayotiy ko'nikmalarni o'rgatadi.

Raqamli texnologiyalar ta'lim sifatini oshirishda ham muhim rol o'ynaydi. O'qituvchilar raqamli resurslar va platformalar yordamida darslarni yanada samarali o'tkazishlari mumkin. Masalan, o'qituvchilar videodarslar, interaktiv taqdimotlar va onlayn testlar orqali o'quvchilarning bilim darajasini baholash va ta'lim jarayonini yanada yaxshilash imkoniyatiga ega. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning muvaffaqiyatini oshiradi va ta'lim sifatini yaxshilaydi. Raqamli texnologiyalar o'quvchilarga yangi ko'nikmalarni egallash imkoniyatini taqdim etadi. O'quvchilar dasturlash, grafik dizayn, raqamli marketing va boshqa zamonaviy kasblar bo'yicha onlayn kurslar orqali bilim olishlari mumkin. Bu ko'nikmalar, o'z navbatida, o'quvchilarning ishga joylashish imkoniyatlarini oshiradi va ularni zamonaviy mehnat bozorida raqobatbardosh qiladi. Raqamli texnologiyalar o'quvchilarga o'z vaqtlarini boshqarish va samarali o'qish rejasini tuzish imkoniyatini beradi.

Xulosa va takliflar. Xulosa qilib aytganda, chet til o'qitish jarayonida raqamli ta'lim texnologiyalarining muhimligi shundaki, ular o'quvchilarga mustaqil o'rganish, til ko'nikmalarini rivojlantirish, ijodkorlik va ijtimoiy ko'nikmalarni oshirish imkoniyatini beradi. O'qituvchilar esa, raqamli vositalardan foydalanib, darslarni yanada qiziqarli va samarali o'tkazishlari mumkin. Shu sababli, raqamli ta'lim texnologiyalaridan samarali foydalanish, chet til o'qitish jarayonining muvaffaqiyatini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Raqamli ta'lim texnologiyalarining imkoniyatlaridan to'g'ri foydalanish, chet til o'rganishni yanada samarali va qiziqarli qiladi, bu esa o'quvchilarning kelajakdagi muvaffaqiyatlariga katta ta'sir ko'rsatadi.

ADABIYOTLAR

1. Абдурахманова М. (2022). «Цифровые технологии в обучении иностранным языкам». Министерство образования Республики Узбекистан. 24-26
2. Джалилова Н. (2021). «Цифровые образовательные технологии и их роль в обучении иностранному языку». Национальный университет Узбекистана. 65-68
3. Ташполатова С. (2023). «Современные образовательные технологии: инновации в процессе обучения иностранному языку». Журнал образования и обучения. 42-44
4. Холматова Д. (2020). «Использование средств мультимедиа в обучении иностранным языкам». Педагогический университет Узбекистана. 101-104

5. Рахимова, Г. (2022). «Онлайн-образовательные платформы и обучение иностранным языкам». Журнал проблем образования. 21-24
6. Кадилова Л. (2023). «Методика преподавания иностранных языков с помощью цифровых технологий». Академия наук Республики Узбекистан. 3-6
7. Муродова З. (2021). «Цифровые образовательные ресурсы: возможности преподавания иностранных языков». Журнал «Учитель». 17-22
8. Саидова Ф. (2020). «Интерактивные методы и цифровые инструменты в обучении иностранным языкам». Узбекский государственный университет. 123-126
9. Турсунов А. (2022). «Цифровые технологии и их эффективность в обучении иностранному языку». Журнал образования и научных исследований. 87-89